

คันจิแห่งญี่ปุ่น

ประพันธ์ รัตนสมบัติ

โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรม

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่าน TPA News ทุกท่าน กลับมาพบกับคอลัมน์สนุกกับภาษาญี่ปุ่นอีกแล้วนะครับ ในฉบับเดือนมกราคม 2560 ฉบับนี้จะพบกับสิ่งที่น่าสนใจอะไรนั้น เชิญติดตามได้เลยครับ

TPA News ฉบับนี้จะขอพูดถึงเรื่องของตัวอักษรคันจิซึ่งเป็นตัวอักษรที่คนญี่ปุ่นใช้ในการเขียนนะครับ ตัวอักษรคันจิเป็นตัวอักษรที่ชาวญี่ปุ่นนำมาจากตัวอักษรจีนโบราณซึ่งเป็นอักษรภาพ (ภาษาจีนเรียกว่า ฮั่นจื่อ 漢字) อักษรแต่ละตัวจะมีความหมายอยู่ในตัวเอง โดยมีจุดกำเนิดจากธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ภูเขา รูปสัตว์ เช่น นก ม้า ปลา หรือรูปคนรวมถึงอวัยวะของคน เช่น มือ ขา เป็นต้น ตัวอักษรจีนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีจำนวนมากกว่า 1 แสนตัวอักษร ถือว่าเป็นตัวอักษรที่มีจำนวนมากที่สุดในโลก และทั่วโลกมีผู้ใช้ตัวอักษรนี้มากกว่า 1,500 ล้านคน เป็นอันดับ 2 รองจากตัวอักษรละตินที่มีผู้ใช้มากกว่า 5,000 ล้านคน

ประเทศที่นำอักษรคันจิเข้ามาใช้ในเป็นตัวอักษรในการเขียนมีประเทศเกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น เวียดนาม ปัจจุบันประเทศเกาหลีเหนือ และเวียดนามประกาศเลิกใช้ตัวอักษรคันจิไปแล้ว ส่วนประเทศเกาหลีใต้แม้จะมีการใช้ตัวอักษรคันจิอยู่บ้างแต่ก็น้อยมาก เนื่องจากใช้ตัวอักษรฮันกึลซึ่งพัฒนามาจากตัวอักษรจีนเป็นหลักสำหรับประเทศญี่ปุ่นถึงแม้จะพัฒนาตัวอักษรคาเนะ (ฮิรางานะ และคาตากานะ) มาจากตัวอักษรจีนก็ตาม แต่ก็ยังใช้คันจิในการเขียนเป็นหลักควบคู่กันไปกับอักษรคาเนะ

ประเทศที่ใช้อักษรจีนตัวย่อ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีนหรือจีนแผ่นดินใหญ่ ประเทศหรือภาคพื้นที่ใช้อักษรจีนตัวเต็มหรืออักษรจีนดั้งเดิมหรือสหมบูรณ คือ สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ฮองกง และมาเก๊า

ประเทศที่ใช้อักษรจีนตัวย่อเป็นภาษาทางการ แต่ก็มีการใช้อักษรจีนตัวเต็มไปด้วย คือ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสหพันธรัฐมาเลเซีย

ประเทศที่มีการใช้อักษรจีน และอักษรอื่นๆ ผสมผสานกันไปคือ ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี หรือประเทศเกาหลีใต้

ประเทศที่เคยมีการใช้อักษรจีนเป็นภาษาทางการแต่ปัจจุบันยกเลิกไปแล้วคือ ประเทศมองโกเลีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี หรือประเทศเกาหลีเหนือ

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันมีการใช้อักษรจีนตัวย่ออย่างแพร่หลาย เนื่องจากสื่อต่างๆ ที่ใช้อักษรจีนตัวเต็ม

อย่างไต้หวัน หรือฮองกงไม่ได้ผูกขาดตลาดเหมือนกับสมัยก่อน และประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ก็ก้าวขึ้นมามีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ

ตัวอักษรคันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนญี่ปุ่น (常用漢字 Joyo kanji) เช่น การอ่านหนังสือ การเขียนจดหมาย ปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ 2136 ตัวโดยได้รับการคัดเลือกจากรัฐบาลญี่ปุ่น ส่วนการอ่านตัวอักษรคันจิจะมีอยู่ 2 ประเภท คือ การอ่านแบบเสียงภาษาจีน

(音読み On-yomi) และการอ่านแบบเสียงภาษาญี่ปุ่น (訓読み Kun-yomi)

ทำไมอักษรคันจิจึงมีความสำคัญกับภาษาญี่ปุ่น และถูกใช้มาจนถึงปัจจุบัน นั่นก็เป็นเพราะว่าภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่มีคำศัพท์อยู่มากถึงกว่า 1 หมื่นคำ และในคำศัพท์เหล่านั้นก็มีคำที่พ้องเสียงกันอยู่มากมาย จึงต้องใช้อักษรคันจิเข้ามาเพื่อช่วยให้สื่อความหมายของคำศัพท์ที่ต้องการพูดได้อย่างถูกต้อง

เมื่อพูดถึงเรื่องของอักษรคันจิแล้ว ก็อยากที่จะพูดถึงคันจิของปี (今年の漢字 Kotoshi no Kanji) ที่สมาคมการสอบวัดระดับคันจิแห่งประเทศไทย (Kanken) จัดเป็นแคมเปญทุกปีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 โดยเปิดรับการโหวตจากประชาชนทั่วไปว่า คันจิที่เหมาะสมที่สุดในการสื่อถึงสถานการณ์ของญี่ปุ่น และของโลกในปีนั้นๆ ควรจะเป็นคันจิตัวใดแล้วประกาศให้คันจิที่ได้รับการโหวตมากที่สุดเป็นคันจิของปี โดยงานจะจัดขึ้นในวันที่ 12 เดือนธันวาคม ที่วัดคิโยมิซุ (清水寺 Kiyomizu-dera) หรือวัดน้ำใสในเมืองเกียวโตที่ชาวไทยรู้จักกันเป็นอย่างดีนั่นเอง โดยคันจิของปี 2016 ที่ได้รับเลือกนั้นก็คือ 「金」 (อ่านว่า Kin, Kon, Kane, Kana) มีความหมายว่า เงิน ทอง โดยคันจิตัวนี้ได้รับเลือกให้เป็นคันจิของปีเป็นครั้งที่ 3 ตัวอย่างคันจิที่ได้รับเลือกให้เป็นของปีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 ถึงปัจจุบัน

ปี 1995

「震」 คำอ่าน Shin, Furuu, Furueru คำแปล สั่นสะเทือน เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้นเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่ภาคคันไซของประเทศญี่ปุ่น และคดีสั่นสะเทือนสังคม เช่น คดีปล่อยแก๊สพิษซารินในสถานีรถไฟใต้ดิน

ปี 1997

「倒」 คำอ่าน To, Taeru, Taosu คำแปล ล้ม, โค่น เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้นมีการล้มละลายขององค์กรขนาดใหญ่ และธนาคารอย่างต่อเนื่อง

ปี 2000

「金」 คำอ่าน Kin Kon Kane Kana คำแปล เงิน ทอง เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้น นักกีฬาของญี่ปุ่นได้รับเหรียญทองจากกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย และธนบัตรมูลค่า 2 พันเยนได้ถือกำเนิดขึ้น

ปี 2001

「戦」 คำอ่าน Sen, Ikusa, Tatakau คำแปล สงคราม การต่อสู้

เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้นเกิดการก่อวินาศกรรมต่อเนื่องในประเทศสหรัฐอเมริกา และการบุกถล่มประเทศอัฟกานิสถาน

ปี 2007

「偽」 คำอ่าน Gi, Ituwaru, Nise คำแปล การปลอมแปลง เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้น มีการปลอมแปลงฉลากอาหารยี่ห้อดัง เช่น Shiroy Koibito

ปี 2009

「新」 คำอ่าน Shin, Atarashii, Arata, Nii คำแปล สิ่งใหม่ ๆ การเริ่มต้นสิ่งใหม่

เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้น บารัค โอบามาได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา และมีการแพร่ระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่

ปี 2012

「金」 คำอ่าน Kin, Kon, Kane, Kana คำแปล เงิน, ทอง เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้น เป็นปีที่ประเทศญี่ปุ่นได้รับเหรียญรางวัลมากเป็นประวัติการณ์จากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนซึ่งจัดขึ้นที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

ปี 2016

「金」 คำอ่าน Kin, Kon, Kane, Kana คำแปล เงิน, ทอง ปีนี้เป็นปีที่ 3 ที่คันจิตัวนี้ได้รับเลือกให้เป็นคันจิของปี เหตุผลที่ได้รับเลือก เพราะในปีนั้น เป็นปีที่นักกีฬาของประเทศญี่ปุ่นได้รับเหรียญทองมากเป็นประวัติการณ์ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนซึ่งจัดขึ้นที่เมืองริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล

หวังว่าทุกท่านคงจะได้รับความรู้เกี่ยวกับอักษรคันจิกันไปบ้าง ไม่มากก็น้อยนะครับ แล้วเจอกลับมาพบกันได้ใน TPA News ฉบับต่อไป นะครับ สวัสดีครับ 

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

<https://ja.wikipedia.org/wiki/%E6%BC%A2%E5%AD%97>

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%A3%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99>

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%A3%E0%B8%AE%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B6%E0%B8%A5>

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%A3%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B9%80%E0%B8%95%E0%B9%87%E0%B8%A1>

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%A3%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B9%88%E0%B8%AD>

<http://oshiete.goo.ne.jp/qa/596323.html>

<http://sirabee.com/2015/01/20/15282/>